

Nuorten köyhyys on kasvussa

Köyhyys on yleisintä nuorilla ja noin joka viides 16–29-vuotias nuori on köyhä. Jopa 15-vuotiaat nuoret kertovat kokevansa stressiä köyhyyden takia. Nuoret ovat huolissaan omasta, perheensä ja läheistensä toimeentulosta. Huolta aiheuttavat taloudellinen niukkuus, köyhyys, talousosaamisen puute ja velkaantuminen.

Hallituksen sosiaaliturvaleikkaukset lisäävät köyhyydessä elävien nuorten määrää. Kelan arvion mukaan nuorten pienituloisuusaste kasvaa jopa 1,5 prosenttiyksikköä ja yksinhuoltajilla 3 prosenttiyksikköä. Köyhyys lisää nuoren syrjäytymisen riskiä ja vaikuttaa siihen, miten nuori pääsee osaksi yhteiskuntaa, esimerkiksi opiskelemaan, töihin tai harrastamaan.

Ratkaisuehdotukset nuorten köyhyyden vähentämiseksi

1. Otetaan käyttöön laadukkaat nuorivaikutusten arvioinnit kaikessa lainsäädännössä

Nuorivaikutusten arvioinneilla tarkoitetaan vielä suunnitteluasteella olevien ja jo tehtyjen päätösten sekä niiden toimeenpanon arvioimista nuorten näkökulmasta. Poliitiikkaa tulee tehdä viimeisimpään nuorista kerättyyn tutkittuun tietoon pohjautuen.

2. Nuorten työllisyydestä huolehtiminen

Helmikuussa 2024 Suomessa oli alle 25-vuotiaita työttömiä nuoria 18,5 prosenttia enemmän vuoden takaiseen verrattuna. TE-uudistuksessa on tärkeää säilyttää monialainen työote nuorten palveluissa ja varmistaa monialaisten nuorten palveluiden säilyminen (sis. sosiaali- ja terveystyöt, opinto-ohjaus ja nuorisotyö). Nuorten on saatava tukea työllistymiseensä jo ennen kuin heidän työttömyytensä pitkittyy ja syrjäytymisriski kasvaa. Nuorten työllisyyttä edistetään tarjoamalla nuorille henkilökohtaista tukea ja neuvontaa.

3. Sosiaaliturvajärjestelmän uudistaminen

Sosiaaliturvajärjestelmän on huomioitava nuorten muuttuvat elämäntilanteet ja oltava nykyistä yksinkertaisempi, ymmärrettävämpi ja joustavampi. Nuorilla on oikeus riittävän toimeentulon takaavaan sosiaaliturvaan kuten muillakin ikäluokilla. Nuoret ovat usein vailla ensisijaista etuutta alle 25-vuotiaiden työttömyysturvan tiukempien ehtojen takia ja näistä sanktioista tulisi luopua. Nuorten oikeutta ensisijaisiin etuuksiin pitäisi vahvistaa ja ensisijaisten etuuksien tasoa nostaa, jotta tarve paikata toimeentuloa viimesijaisilla etuuksilla vähenee.